

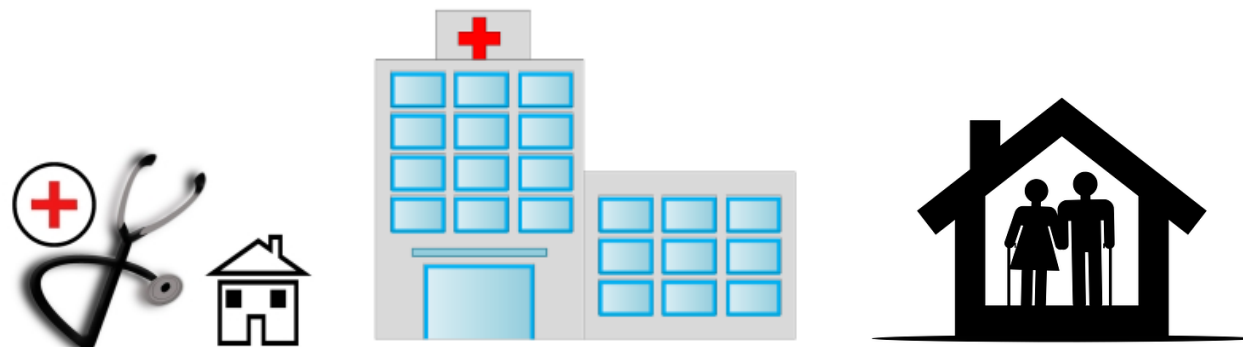
Vårdrelaterade infektioner

– utskriftsvänlig version

Smittskydd Vårdhygien
Folktandvårdens hygien team
2025

Vad är en vårdrelaterad infektion (VRI)?

- Infektion hos patient som följd av:
 - diagnostik
 - behandling
 - omvårdnad

Bilder: pixabay.com

Oavsett om åtgärden har utförts inom tandvård, hemsjukvård, på sjukhus, i ambulans, eller på äldreboende.

- Infektion hos personal i vård och omsorg som smittas i arbetet, t.ex:
 - vinterkräksjuka
 - covid-19

....

Smittskydd Vårdhygien, Folktandvårdens
hygienteam, 2025

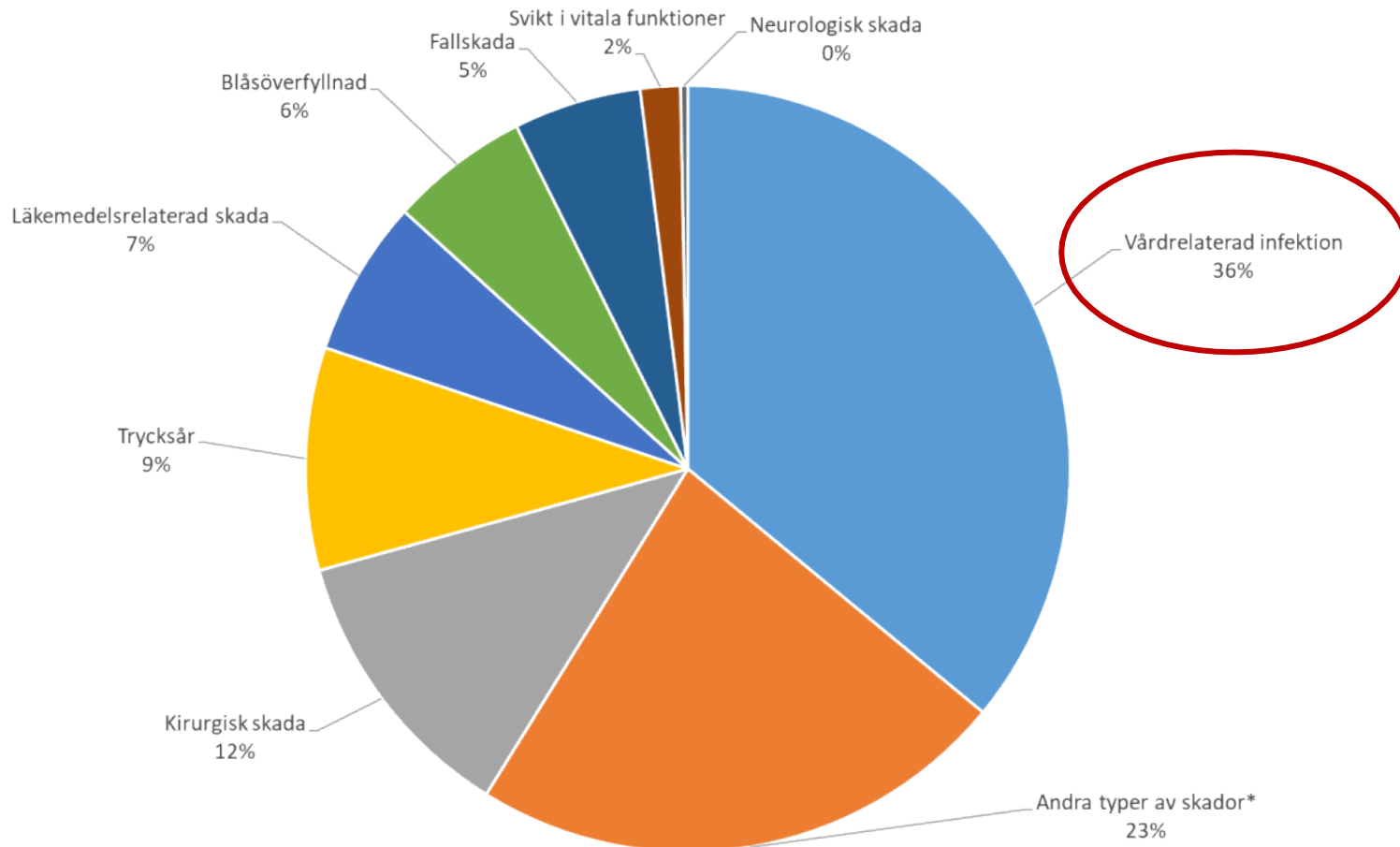
Kriterier för VRI

- Relaterat till sjukhusvistelse i allmänhet.
Symtomdebut:
 - >48h efter **inläggning**
 - <48h efter **utskrivning**
- Relaterat till kirurgiskt ingrepp*
- Relaterat till någon form av in-/ utfart*
- Läkemedelsutlöst*, t.ex. clostridioides difficile infektion (CDI)

**sjukhus, vårdcentral, kommunal vård/omsorg, tandvård*

Vårdskador

Skadornas fördelning i olika skadetyper, 2023

- VRI: vanligaste vårdskadan och utgör ca en tredjedel av alla skador som sker inom vården.

- Runt 60 000 patienter drabbas varje år av en VRI i Sverige. Är en bidragande orsak till ungefär 1300 dödsfall/år.

- VRI orsakar ett stort lidande för patienterna, ger förlängda vårdtider och jättestora merkostnader för vården.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Exempel på VRI som skulle kunna förekomma i tandvården

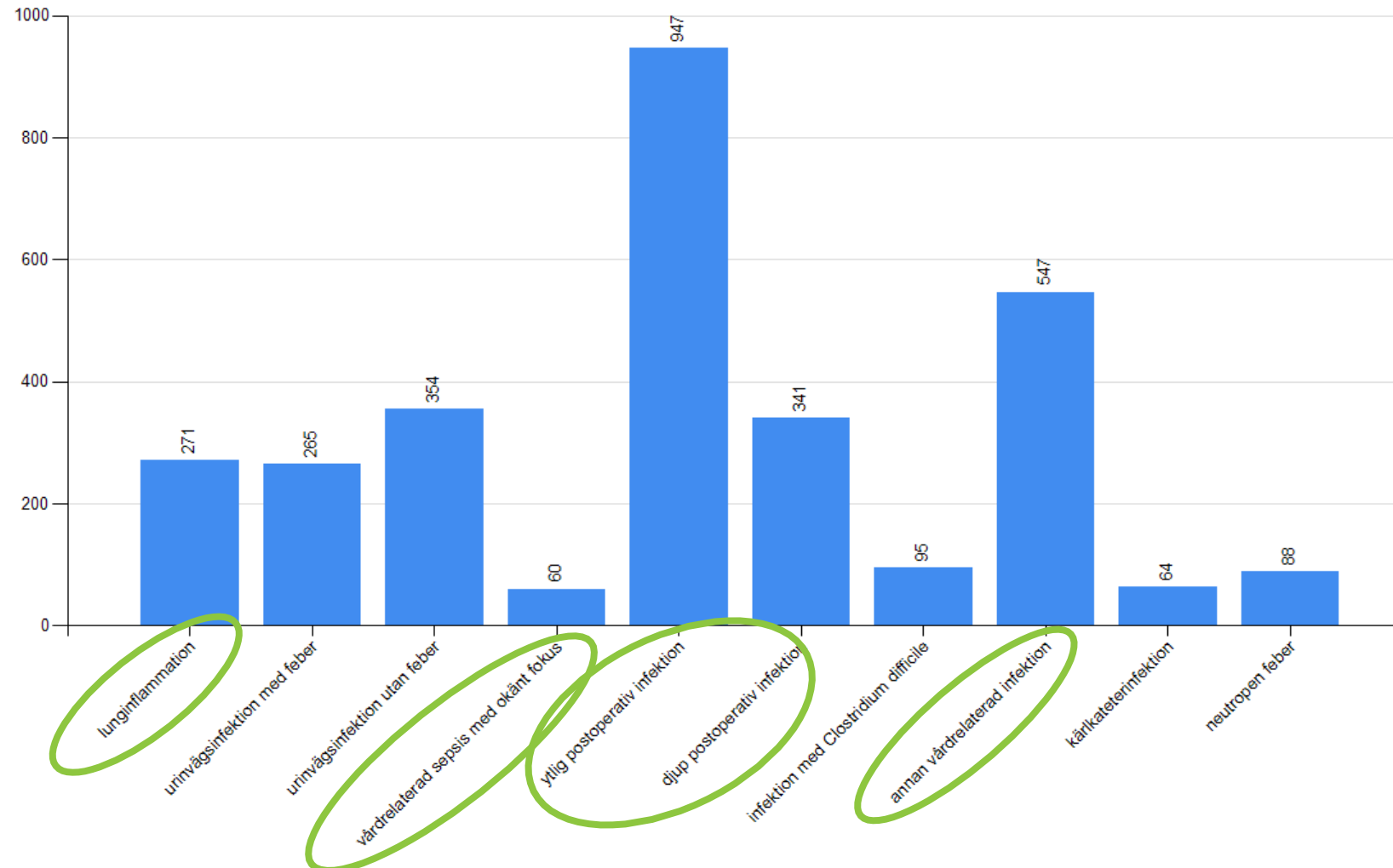
- Postoperativ infektion och sepsis, exempelvis efter blodiga ingrepp som scaling, extraktion och kirurgi

Vissa VRI:er är undvikbara och andra är icke undvikbara.

Hur vanliga är olika VRI?

- bild över alla registrerade VRI 2024 i RJL

Infektioner

VRI-frågor!

- 1. Hur många dygn förlängs vårdtiden i snitt om patienten får en vårdrelaterad infektion?
 - 2. I Sverige dör 200 personer per år i trafiken. Hur många dör av vårdrelaterade infektioner varje år i Sverige?
 - 3. Hur stor andel av de vårdrelaterade infektionerna går att förebygga?
- 1. Rätt svar: 7 dygn
 - 2. Rätt svar: 1300 människor
 - 3. Rätt svar: se nästa PP bild

Hur många VRI kan förhindras?

- Harbarth et al 2003: minst **20%** kan förhindras
- Gastmeier 2004: minst **30%** kan förhindras
- SKR 2019: minst **1/3** kan förhindras
- Socialstyrelsen: minst **50%**
- WHO **70%**
- Sjödahl et al 2017: **87%** undvikbara eller möjligen undvikbara

Inte alla, men många!

Allmänna åtgärder för att förebygga VRI

- **Basala hygienrutiner och klädregler** – måste följas i alla patientnära moment. En god handhygien är den viktigaste åtgärden för att motverka smittspridning och uppkomsten av vårdrelaterade infektioner.
- **Städning** - behöver utföras på rätt sätt, med en relevant metod, i rätt tid och tillräckligt ofta.
- **Desinfektion av kritiska ytor** - utöver städning som leder till rena ytor, behöver kritiska ytor desinfekteras. Hur ofta det ska ske och med vilket medel beror på situation och verksamhet.
- **Rengöring och desinfektion av utrustning och instrument** – behöver rengöras och desinfekteras och vid behov även steriliseras. Efter desinfektion ska de hanteras aseptiskt så att renhetsgraden bevaras.

Diskutera 2 och 2:

- Hur kan vi förebygga vårdrelaterade infektioner på vår klinik?
- Vilka specifika åtgärder behöver vi göra för att förebygga postoperativa infektioner efter undersökning/behandling i tandvården?

Läs mer om vårdrelaterade postoperativa infektioner och andra förebyggande åtgärder på www.VRI-smart.se